# DOMSTOLENS DOM

4. marts 1986 *

I sag 106/84

**Kommissionen for De europæiske Fællesskaber,** ved juridisk konsulent Johannes Føns Buhl som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georges Kremlis, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

**Kongeriget Danmark,** ved juridisk konsulent Laurids Mikaelsen, udenrigsministeriet, og med valgt adresse i Luxembourg på den danske ambassade,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om, at det statueres, at kongeriget Danmark ved at opretholde en højere beskatning af druevin end af frugtvin har undladt at opfylde forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95,

har

## DOMSTOLEN

sammensat af afdelingsformanden T. Koopmans som fungerende præsident, afdelingsformændene U. Everling, K. Bahlmann og R. Joliet, dommerne G. Bosco, O. Due, Y. Galmot, C. Kakouris og F. Schockweiler,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 3. december 1985,

afsagt følgende

* Processprog: Dansk.

# DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

## Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 16. april 1984, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at kongeriget Danmark ved at opretholde en højere beskatning af druevin end af frugtvin har undladt at opfylde forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95.

2 Det fremgår af sagen, at frugtvin og druevin i henhold til dansk lovgivning beskattes forskelligt, jfr. lov nr. 98 af 17. marts 1971 om afgift af vin og frugtvin m.m., som senest ændret ved lov nr. 149 af 11. april 1984. For så vidt angår druevin, er afgiften pr. liter fastsat til 10,725 DKR for bordvin og til 19,93 DKR for vin af hedvinstypen med et højere ethanolindhold end bordvin, men ikke over 23 rumfangsprocent; druevin, hvis ethanolindhold overstiger denne grænse, beskattes i henhold til lov om afgift af spiritus. For så vidt angår frugtvin, er afgiften pr. liter 6,92 DKR for vin af bordvinstypen med et ethanolindhold på højst 14 rumfangsprocent og 11,02 DKR for andre varer, dvs. vin af hedvinstypen med et ethanolindhold på mellem 14 og 20 rumfangsprocent. Frugtvin med et højere ethanolindhold end 20 rumfangsprocent beskattes som spiritus.

3 Den danske afgiftslovgivning indeholder ingen definition af begrebet frugtvin. Ifølge et cirkulære fra direktoratet for toldvæsenet er frugtvin varer fremstillet ved gæring af frugtsaft eller honning, med et indhold af gæringsalkohol på mindst 1 rumfangsprocent, idet det færdige produkts alkoholindhold kan forøges ved tilsætning af neutral destilleret alkohol, men ikke ved tilsætning af alkohol med smagskarakter som f.eks. cognac, rom eller whisky. Det er under sagen blevet oplyst, at der ved naturlig gæring i almindelighed opnås et ethanolindhold på 6-8 rumfangsprocent.

4 Kommissionen har under henvisning til Domstolens praksis principalt gjort gældende, at frugtvin og druevin må anses som lignende varer, jfr. traktatens artikel 95, stk. 1. Produkterne frembyder ensartede egenskaber og tjener samme behov, de fremstilles begge ved gæring og på grundlag af råvarer, der må sidestilles med hinanden, og de har det samme alkoholindhold og indtages i samme mængder. Subsidiært har Kommissionen gjort gældende, at de to former for vin i hvert fald konkurrerer med hinanden, jfr. artikel 95, stk. 2, og at den danske afgiftsordning er udtryk for forskelsbehandling og beskyttelse til fordel for frugtvin, der er et typisk indenlandsk produkt, og til skade for druevin, som udelukkende er en importvare.

5 Den danske regering har bestridt, at der foreligger nogen overtrædelse af artikel 95.

6 I første række bestrides det, at druevin og frugtvin er lignende varer. De to former for vin henhører under forskellige positioner i den fælles toldtarif, de fremstilles ikke på samme måde, og de har hver deres eget særpræg; frugtvin fremstilles på den måde, at der ved naturlig gæring opnås et ethanolindhold på blot 6-8 rumfangsprocent, hvorefter alkoholindholdet forøges ved tilsætning af ethanol. I modsætning til druevin har frugtvin et ensartet præg fra år til år. Frugtvin er heller ikke omfattet af nogen fælles markedsordning.

7 Den danske regering har derimod erkendt, at der kan bestå et konkurrenceforhold mellem de to former for vin, jfr. artikel 95, stk. 2. Det bestrides imidlertid, at forskellen i beskatningen beskytter den indenlandske produktion. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger beskyttelse, må vurderes på grundlag af afgiftens incidens på detailprisen, og for de to omtvistede former for varer er denne incidens stort set den samme.

8 Selv om afgiftsordningen måtte antages at indebære en beskyttelse, må den alligevel anses for lovlig, idet Danmark af legitime økonomiske og sociale hensyn bør kunne opretholde en lempeligere afgiftsordning til fordel for bestemte kategorier af frugtavlere, som ellers ikke ville kunne finde afsætning for deres produktion.

9 Det bemærkes, at da Kommissionen principalt har gjort gældende, at den danske afgiftsordning strider mod artikel 95, stk. 1, må det først undersøges, om betingelserne for at anvende denne bestemmelse er til stede.

10 Som Domstolen har fastslået i dommene af 27. februar 1980 (Kommissionen mod Den franske Republik, 168/78, Sml. s. 347, Kommissionen mod Den italienske Republik, 169/78, Sml. s. 385, og Kommissionen mod kongeriget Danmark, 171/78, Sml. s. 447), er formålet med artikel 95 at sikre varernes frie bevægelighed mellem medlemsstaterne på normale konkurrencevilkår gennem fjernelse af enhver form for beskyttelse som følge af interne afgifter, der virker diskriminerende over for varer fra andre medlemsstater, ligesom reglerne skal sikre, at interne afgifter virker fuldstændig neutralt i forhold til konkurrencen mellem indenlandske og indførte varer. For så vidt angår varer, der må anses som lignende, indeholder artikel 95, stk. 1, nærmere bestemt et forbud mod enhver form for afgiftsordning, som, uanset den anvendte metode, medfører, at importerede varer beskattes hårdere end indenlandsk fremstillede varer.

11 Det fremgår af sagen, at al druevin, der drikkes i Danmark, er importeret. Hvad angår frugtvin af hedvinstypen, består forbruget næsten udelukkende af indenlandsk fremstillede varer. Forbruget af frugtvin af bordvinstypen består ganske vist for ca. en tredjedels vedkommende af varer fra andre medlemsstater, men der er dog tale om et typisk produkt fra den nationale fabrikation af alkoholholdige drikkevarer, og dette produkt spiller traditionelt en væsentlig rolle for de danske frugtavleres afsætning.

12 Som Domstolen har fastslået i dommen af 17. februar 1976 (Rewe, 45/75, Sml. s. 181), må det ved vurderingen af, om visse varer er lignende og derfor omfattet af forbudet i artikel 95, stk. 1, undersøges, om de frembyder ensartede egenskaber og ud fra et forbrugersynspunkt tjener samme behov. Domstolen har i dommene af 27. februar 1980 (Kommissionen mod Frankrig, 168/78, Sml. s. 347) og 15. juli 1982 (Cogis, 216/81, Sml. s. 2701) anlagt en vid fortolkning af begrebet lignende varer og fastslået, at den konkrete vurdering ikke skal ske efter et strengt identitetskriterium, men ud fra varernes beslægtethed og sammenlignelighed, set i forhold til anvendelsen. Ved vurderingen af, om to former for drikkevarer er omfattet af begrebet lignende varer, må der derfor på den ene side tages hensyn til samtlige de objektive kendetegn, som de har, f.eks. oprindelse, den anvendte fremstillingsmetode og deres organoleptiske egenskaber, herunder navnlig smag og alkoholindhold, og på den anden side til, om de pågældende to former for drikkevarer ud fra et forbrugersynspunkt må antages at tjene samme behov.

13 Med henblik på denne vurdering er det nødvendigt at foretage en særskilt bedømmelse af hver af de to vintyper, henholdsvis bordvin og hedvin, som er omfattet af den danske lovgivning om afgift af vin.

14 Hvad angår vin af bordvinstypen, bemærkes først, at frugtvin og druevin fremstilles på grundlag af samme arter råvarer, nemlig landbrugsprodukter, og efter samme fremstillingsmetode, naturlig gæring. Drikkevarernes organoleptiske egenskaber, herunder navnlig deres smag og alkoholindhold, svarer til hinanden. Det er uden betydning, at det endelige alkoholindhold i frugtvin opnås ved tilsætning af ethanol, idet også alkoholindholdet i druevin undertiden forøges kunstigt, f.eks. for at forbedre en vin med et lavt naturligt alkoholindhold.

15 På grund af deres ensartede egenskaber kan de to former for drikkevarer tjene samme forbrugsbehov, idet de egner sig til at indtages ved de samme lejligheder, både som en forfriskning og i forbindelse med måltider. Den omstændighed, at forbruget af frugtvin altid har været beskedent i forhold til forbruget af druevin, kan ikke ændre den antagelse, at de to former for drikkevarer tjener samme behov. Vurderingen af, om dette er tilfældet, kan nemlig ikke tage udgangspunkt i bestående forbrugsvaner, men bør tage hensyn til mulige ændringer i disse og navnlig ske på grundlag af de objektive kendetegn, som gør, at den pågældende vare hos bestemte grupper af forbrugere må antages at kunne dække samme behov som en anden vare.

16 Hvad angår vin af hedvinstypen, kan metoden til fremstilling af frugtvin og druevin anses som identisk, idet det færdige produkt altid og uden undtagelse fremkommer ved tilsætning af ethanol, efter at produktet først har gæret i kortere eller længere tid, og idet der i visse tilfælde tilsættes andre stoffer, f.eks. saft eller honning. De to former for drikkevarer må således ud fra deres lignende særpræg og ensartede egenskaber antages at tjene samme forbrugsbehov, hvad enten de nydes som aperitif eller anvendes som dessertvine. Frugt- og druevin af hedvinstypen må herefter anses som lignende varer i den i EØF-traktatens artikel 95, stk. 1, forudsatte betydning.

17 Det bemærkes, at den omstændighed, at frugtvin og druevin henhører under forskellige toldpositioner, ikke som hævdet af den danske regering medfører, at de to former for vin ikke kan anses som lignende varer. Som Domstolen har udtalt i dommen af 27. februar 1980 (den førnævnte sag 169/78), kan alkoholholdige drikkevarers toldmæssige klassificering, som er fastlagt med henblik på handelen med tredjelande, ikke være afgørende ved vurderingen af, om varer må anses som lignende i den i traktatens artikel 95, stk. 1, forudsatte betydning.

18 Ved vurderingen af, om der er tale om lignende varer, kan det heller ikke tillægges betydning, at frugtvin ikke er omfattet af nogen fælles markedsordning; dette forhold kan ikke begrunde en afgiftsmæssig forskelsbehandling, som inden for en produktion af bestemte og i øvrigt lignende varer fremmer anvendelsen af visse landbrugsprodukter til skade for andre, der i det væsentlige hidrører fra andre medlemsstater.

19 Da det således må lægges til grund, at frugtvin og druevin er lignende varer i artikel 95, stk. 1's forstand, må det videre undersøges, om der foreligger en afgiftsmæssig diskrimination. Som Domstolen har fastslået i (de førnævnte) domme af 27. februar 1980, er dette tilfældet, blot der er en forskel med hensyn til afgiftsbyrden på de pågældende to varer, hvad enten dette skyldes forskellige afgiftssatser, forskelle med hensyn til beregningsgrundlaget eller andre omstændigheder i forbindelse med den måde, afgiftsordningen anvendes på. Det er i nærværende sag ubestridt, at druevin beskattes hårdere end den tilsvarende mængde frugtvin.

20 For så vidt kongeriget Danmark gør gældende, at en forskel i beskatningen kan begrundes i sociale og økonomiske hensyn, bemærkes, at fællesskabsretten, som det fremgår af Domstolens faste praksis (jfr. senest dommen af 15. marts 1983, Kommissionen mod Italien, 319/81, Sml. s. 601), ikke på sit nuværende udviklingstrin begrænser den enkelte medlemsstats frihed til at indføre en differentieret afgiftsordning for visse produkter, også selv om disse må anses som lignende varer, jfr. artikel 95, stk. 1, når dette sker efter objektive kriterier, såsom arten af de benyttede råvarer eller den anvendte fremstillingsmetode. Sådanne afgiftsforskelle er forenelige med fællesskabsretten, hvis de forfølger formål i den økonomiske politik, der også er forenelige med kravene i traktaten og i afledt ret, og hvis den pågældende afgiftsordning er udformet således, at der ikke sker nogen form for direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer indført fra andre medlemsstater eller nogen form for beskyttelse af konkurrerende indenlandsk fremstillede varer.

21 En sådan differentieret afgiftsordning er imidlertid uforenelig med fællesskabsretten, såfremt de varer, der beskattes hårdere, efter deres art er importerede, således som det er tilfældet i nærværende sag.

22 Det må herefter fastslås, at kongeriget Danmark ved at opretholde en højere beskatning af druevin end af frugtvin har undladt at opfylde forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 1.

**Sagens omkostninger**

23 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at betale sagens omkostninger. Kongeriget Danmark har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Ved at opretholde en højere beskatning af druevin end af frugtvin har kongeriget Danmark undladt at opfylde forpligtelser, der påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 1.**

2) **Kongeriget Danmark betaler sagens omkostninger.**

Koopmans Everling Bahlmann Joliet

Bosco Due Galmot Kakouris Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. marts 1986.

Fungerende præsident

P. Heim
Justitssekretær

T. Koopmans
Afdelingsformand